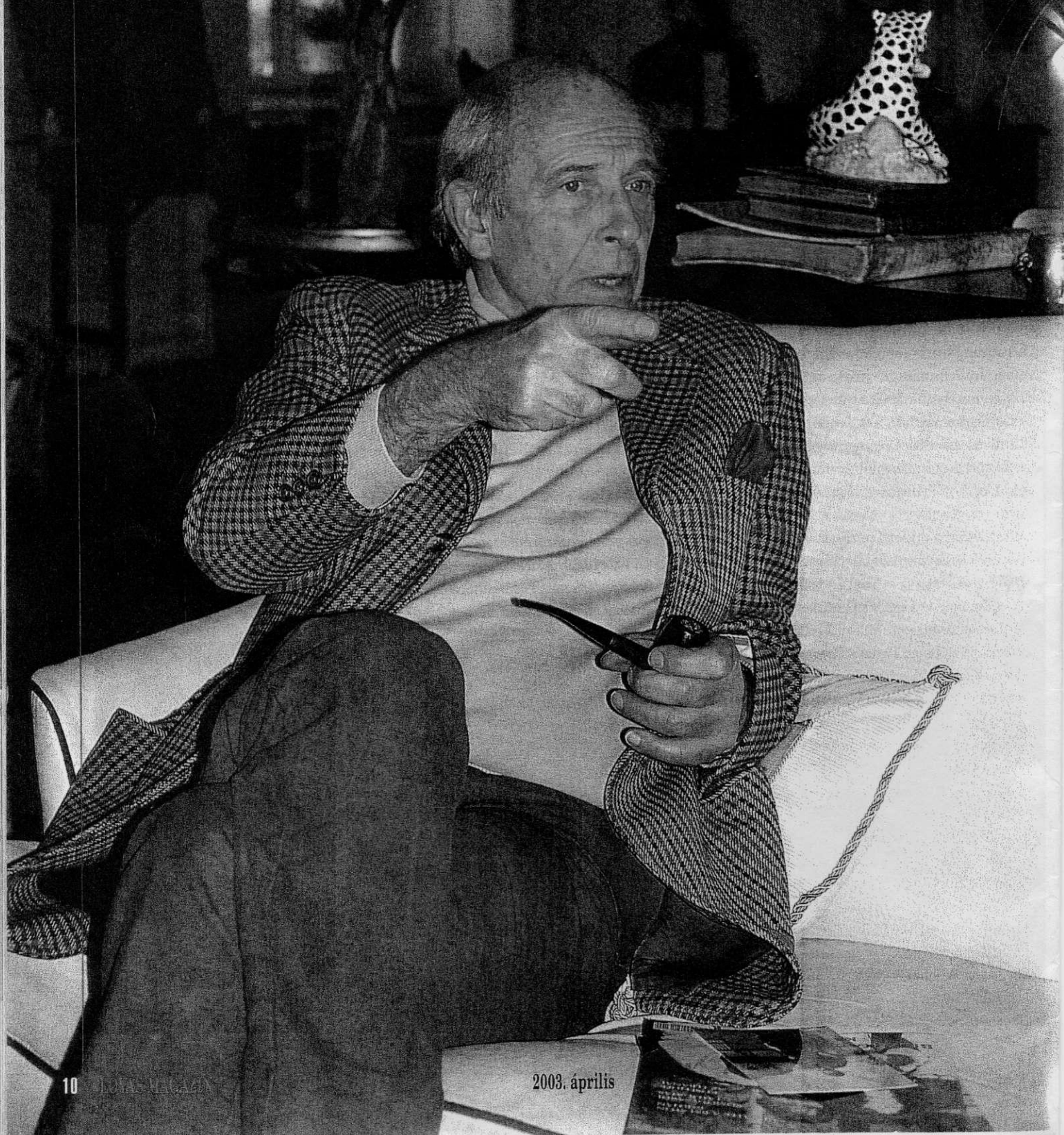

SZTÁRINTERJÚ

Beszélgetés Károlyi Lászlóval

Sorozatunk legújabb részében a Károlyi család egyik tagjával, Károlyi László gróffal beszélgettünk fóti otthonában. Károlyi László a II. világháború után emigrált Magyarországról, ezt követően Dél-Amerikában majd Angliában élt. A háború előtti Magyarországon az arisztokrácia mindennapjaihoz tartozott a ló és a lóval kapcsolatos időtöltés. Ez külföldön ma is így van. A történelmi családok szerepe jelentős volt hazánk lovaséletében. Bár a Károlyi család több tagja is jelen volt a hazai lóverseny (galopp) sportban lovasként és tulajdonosként, Károlyi László mégis inkább a military-sportban vett részt aktív versenyzőként. Az elmúlt évtizedben Károlyi hazatért Magyarországra, és egyéb feladatai mellett fontosnak érzi, hogy fenntartsa kapcsolatát a lovassporttal.

Lovas Magazin: Károlyi úr! Hogyan emlékszik Fóton eltöltött fiatalságára? Milyen lovasélet folyt a kastély körül?

Károlyi László: Gyermekkoromban, emlékeim szerint, nagyon élénk lovasélet volt itt Fóton. A kastélytól körülbelül 150 méternyire épített istállóban álltak a hátszlovak, amelyek rendszeresen részt vettek a fóti, káposztásme-gyeri, alagi falkavadászatokon. Bár a Károlyiak ott voltak a magyar lóverseny születésénél, az én szűkebb családom (édesanyám) révén inkább a díjugrató-sportban volt érdekelt. Édesanyám rendszeresen versenyzett, igen eredményesen, hazai és nemzetközi versenyeken is. Emlékszem, 1943-ban itt a kastély istállóiban álltak a kitűnő díjugrató, Schaurek Ottmár sportlovai is. Emlékszem, hogy a parkban még gyermekkoromban is állt Erzsébet királyné szobája, aki a falkavadászatok alatt ott pihent vagy öltözött át, hiszen politikai okokból kifolyólag őt a kastélyban nem lehetett fogadni. A kastély körüli óriási külső park ma már nem létezik. Itt volt az Erzsébet-árok, amit mi is jó néhányszor átugrattunk. Nevét onnan kapta, hogy a királyné egykor nagyon csúnyát esett lováról azon a helyen.

LM: Mi volt a különbség a lovak takarmányozása és felkészítése között, összehasonlítva a mai viszonyokkal?

KL: Természetesen a takarmányozás és a lovak ellátása kifogástalan volt. Ami az edzéseket illeti, abban már volt különbség. Mai szemmel nézve hihetetlenül keveset foglalkoztunk a lovak idomításával. Persze ehhez hozzátartozik az is, hogy a lovassport óriási fejlődésen ment keresztül. Édesanyám ott volt Berlinben 1936-ban az olimpián, és nézőként bejárta a militarypályát. Évtizedekkel később elvittem őt Windsorbba, ahol együtt ismét részt vettünk a crosst. Ő azt mondta, bár az olimpián is nehéz akadályok voltak, mégis nagyon könnyűnek tűnt – visszatekintve – a mai pályákhoz képest. Ez vonatkozik a díjugratásra is, ahol a pályák technikailag alakultak sokat. Ebben Némethy Bertalannak világgraszoló érdemei voltak.

*„Gyermekkoromban,
emlékeim szerint,
nagyon élénk lovasélet
volt itt Fóton.”*

LM: Ennek a lovaséletnek azonban véget vetett a háború...

KL: Pontosan. Én először Dél-Amerikában éltem emigrációban. Itt csak részben hódolhattam lovasszenvedélyemnek, és mivel Argentínában a póló halhatlanul népszerű, így kézenfekvő volt, hogy pólópónikat lovagoltam. Ezután hosszú szünet következett. A 70-es években költöztem Angliába, és itt már lehetőségem nyílt arra, hogy ismét szorosabb kapcsolatba kerüljek a lovakkal.

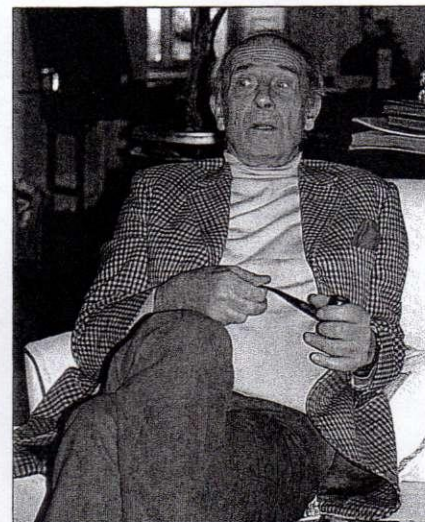
LM: Angliai tartózkodása során azonban már csak a militaryval foglalkozott.

KL: Csak a militaryval. Ebben az összetett szakágban, mint tudjuk, az első napon díjlovaglás van, majd ezt követi a terepverseny és végül, a harmadik napon a díjugratás következik. Én igyekeztem a díjlovaglásban jó pozícióba jutni, hiszen nagyrészt félvér lovaim voltak,

ezekkel pedig a terepen nehéz volt kigaloppozni a szintidőt. Én a militaryt egyébként tisztán passzióból űztem. Üzletemberként a szabadidőm korántsem volt korlátlan, de tudni kell, hogy Nagy-Britanniában a military egy bizonyos szint fölött nagyon professzionális szinten zajlik. Az igazán neves versenyzőknek rengeteg lovuk volt, és már abban az időben is komoly szponzorokkal rendelkeztek. Megengedhették maguknak, hogy csak olyan lóval versenyezzenek, amit igazán jónak tartot-

tak. A kevésbé ígéretes lovaktól már az első néhány verseny után megváltak. E lovak nagy részben azután az amatőr lovasokhoz kerültek. A versenyeken az

egyes kategóriákban szerzett pontok alapján léphettünk feljebb.

LM: Ki segítette önt a versenyekre való felkészülésben?

KL: A sport alapbázisát a klubok jelentik Angliában. Ott természetesen volt edzőnk is, de az igazi segítséget az jelentette, hogy minden hétvégén feltettük a lovakat a kamionra, és más-más edzők kurzusait látogattuk. Speciálisan lebontva díjlovaglás, terep és díjugratás részekre. Remek szakemberek, igazán eredeti gondolatait ismerhettem így meg. Nagyon sokat segített a felkészülésben a sok egynapos verseny, akár komplett militaryt, akár csak ennek részeit lovagoltuk. A lovakkal igazán komolyan karácsony után kezdtünk dolgozni, addig az előző szezon befejezése után a legelőn töltötték pihenőjüket. Érdeemes megjegyezni, hogy a felkészülés során – különösen a kondíciómunkában – sokat, néha órák hosszat ügettünk aszfalton. Tudni kell, hogy igazán nagy versenyt csak kettőt lovagoltunk egy évben. Azután a lovak pihenőt kaptak.

Vadászaton
Afrikában

LM: Ön hány lóval vett részt a versenyeken?

KL: Általában eggyel. Meg kell mondanom, hogy nem voltam könnyű helyzetben a profikhoz képest. Míg egy díjlovas vagy egy ugrólovas nagyjából tisztában van azzal, hogy mi van a lovában, addig ez a military esetében csak részben igaz. Elkezdünk versenyezni egy fiatal lóval, biztatón indul a „kezdő ló” kategóriában, majd mikor ko-

molyra fordul a dolog, kiderül, hogy a lónak nincs szíve – vagyis gyáva. Nekem saját lovam volt, egy félvér, amely a díjlovaglásban meglehetősen hendikeppel indult, hiszen elég rossz volt a nyakillesztése. Nem volt eléggé gyors sem, viszont hallatlanul bátor ló volt. Ezzel kompenzálta egyéb hiányosságait. Mindent meg mert – és meg akart ugrani. A legnagyobb verseny, amit lovagoltam, a Burghley volt.

LM: A lovaglás és a vadászat összetartozik. Ennek nyomait – a trófeákat – mindenhol láthatjuk itt főt otthonában.

KL: A legtöbbet Afrikában vadásztam, amikor a munkám odakötött. Nagyon emlékezetes vadászatokon vettem részt Skóciában is, ott apróvadról, fűrjéről szólt a dolog. Afrikában több kafferbivalyt is lőttem, ezek egyikét rekordként jegyzik. Hogy melyik áll közelebb a szívemhez, a ló vagy a vadászat? Nem tudok választani. Egyik nélkül sem igazi az élet.

Szebenyi Dániel

Fotó: Szalay Balázs és archív

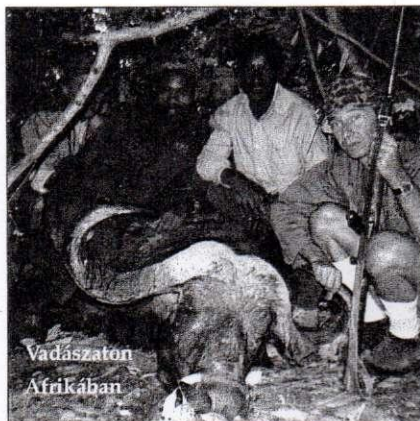

Versenyzőként egy angliai militaryversenyen

egyes kategóriákban szerzett pontok alapján léphettünk feljebb.

LM: Ki segítette önt a versenyekre való felkészülésben?

KL: A sport alapbázisát a klubok jelentik Angliában. Ott természetesen volt edzőnk is, de az igazi segítséget az jelentette, hogy minden hétvégén feltettük a lovakat a kamionra, és más-más edzők kurzusait látogattuk. Speciálisan lebontva díjlovaglás, terep és díjugratás részekre. Remek szakemberek, igazán eredeti gondolatait ismerhettem így meg. Nagyon sokat segített a felkészülésben a sok egynapos verseny, akár komplett militaryt, akár csak ennek részeit lovagoltuk. A lovakkal igazán komolyan karácsony után kezdtünk dolgozni, addig az előző szezon befejezése után a legelőn töltötték pihenőjüket. Érdemes megjegyezni, hogy a felkészülés során – különösen a kondíciómunkában – sokat, néha órák hosszát üggettünk aszfalton. Tudni kell, hogy igazán nagy versenyt csak kettőt lovagoltunk egy évben. Azután a lovak pihenőt kaptak.

Vadászaton
Afrikában

LM: Ön hány lóval vett részt a versenyeken?

KL: Általában eggyel. Meg kell mondanom, hogy nem voltam könnyű helyzetben a profikhoz képest. Míg egy díjlovas vagy egy ugrólovas nagyjából tisztában van azzal, hogy mi van a lovában, addig ez a military esetében csak részben igaz. Elkezdünk versenyezni egy fiatal lóval, biztatón indul a „kezdő ló” kategóriában, majd mikor ko-

molyra fordul a dolog, kiderül, hogy a lónak nincs szíve – vagyis gyáva. Nekem saját lovam volt, egy félvér, amely a díjlovaglásban meglehetősen hendikeppel indult, hiszen elég rossz volt a nyakillesztése. Nem volt eléggé gyors sem, viszont hallatlanul bátor ló volt. Ezzel kompenzálta egyéb hiányosságait. Mindent meg mert – és meg akart ugrani. A legnagyobb verseny, amit lovagoltam, a Burghley volt.

LM: A lovaglás és a vadászat összetartozik. Ennek nyomait – a trófeákat – mindenhol láthatjuk itt fóti otthonában.

KL: A legtöbbet Afrikában vadásztam, amikor a munkám odakötött. Nagyon emlékeztet vadászatokon vettem részt Skóciában is, ott apróvadról, fürjéről szólt a dolog. Afrikában több kafferbivalyt is lőttem, ezek egyikét rekordként jegyzik. Hogy melyik áll közelebb a szívemhez, a ló vagy a vadászat? Nem tudok választani. Egyik nélkül sem igazi az élet.

Szebényi Dániel

Fotó: Szalay Balázs és archív

Versenyzőként egy angliai militaryversenyen